

[Elmqvist.]

middag i etkammeret, fordi måske to eller tre medlemmer af en gruppe er syge, kan gennemføre vidtgående lovforslag, som ikke egner sig til at bringes ud til folkeafstemning og dermed er vedtaget.

Som det er sagt af de ærede medlemmer hr. Stensballe og hr. H. Hauch, jeg tror også af andre talere, kan man komme til at stå overfor dette, at når man i et sådant etkammer har arbejdet med et lovforslag for lukkede døre, så bliver det på en eftermiddag vedtaget med een stemmes flertal. Altså i løbet af en eftermiddag eller et par dage får et lovforslag sin endelige form, på så kort tid, at erhvervsorganisationer og andre i befolkningen ikke kan nå at gribe ind. Vil det dog ikke være letsindigt at vedtage en forfatning, der rummer sådanne muligheder?

Folketingsmand Hans Hedtoft har været inde på, at det ville være fornuftigt, om man fik en ordning med veto, hvorefter et forslag skulle henligge i 3 eller 4 måneder — jeg tror, det var sådan noget, han nævnte —, før det kunne endeligt vedtages, hvis en vis stor minoritet krævede det; men han ville til gengæld have adgangen til folkeafstemning væk. Jeg kan ikke forstå, at de to ting skulle have noget med hinanden at gøre. Folkeafstemning er udmærket i enkelte tilfælde, når det gælder store spørgsmål. Det andet er en udmærket og nødvendig sikring, der er i stand til at hindre, at lovgivningssager bliver tilfældigt afgjort i tilfælde, hvor nogle partier måske i en stemning tilfældigt løber sammen, eller hvor f. eks. nogle medlemmer af en gruppe er sygemeldt og ikke kan deltage i afstemningen.

De ærede medlemmer hr. H. Hauch og hr. Stensballe har været inde på lignende overvejelser. De ønskede, at man skulle have en ordning som den finske, hvorefter en trediedel af tingets medlemmer kan kræve et lovforslag udsat til afgørelse efter næste valg. De ærede medlemmers tanke har min sympati, men jeg er atter her så meget realitetsmand, at jeg mener, at det kan ikke nytte i denne time at stille så vidtgående krav, som helt og holdent vil ændre det lovforslag, der ligger på tingets bord i dag. Derimod kunne det tænkes, at vi her i landstinget kunne få folketingspartierne med til at sige: det ville være fornuftigt og rigtigt, hvis 40 pct. efter vedtagelsen af et

lovforslag kunne forlange, at et lovforslag skal til en fjerde behandling tidligst om 3 eller 4 måneder, så at befolkningen kan få lejlighed til at gøre sig bekendt med det, så erhvervsorganisationerne kan få lejlighed til at se det og gribe ind, så pressen kan få lejlighed til at skrive om det. Hvis man fik indsat en sådan bestemmelse, fik man dermed indført en yderligere sikring, som ikke ville genere den ene gruppe i rigsdagen i forhold til de andre grupper, men som i den ene situation ville være til fordel for den ene gruppe og i den anden situation for den anden gruppe. Dermed fik man en sikring, som ville være fornuftig og hensigtsmæssig, og som ville medføre — det er min bestemte overbevisning —, at vi fik endnu større mulighed for at få en stor og god tilslutning til grundlovsændringens gennemførelse.

Det er nemlig sagen, og det vil jeg gerne sige til sidst: vi skal have grundlovsforslaget vedtaget, og jeg tror på, at vi får det vedtaget. Vi må gå ud til det danske folk og foreslå det vedtaget. Men med jo større ret vi kan sige til det danske folk: I kan se, at der er sikringer mod uoverlagte beslutninger, der er sikringer imod, at lovforslag tilfældigt kan vedtages, der er sikring for, at I kan få lov til gennem møder og pressen at give jeres mening tilkende — jo flere procenter lægger vi til de 45 pct., som kræves for, at grundlovsændringen kan vedtages. Derfor vil jeg varmt gå ind for, at man drøfter dette i landstinget, idet jeg mener, at når hr. Hans Hedtoft har kunnet gå med til en ordning uden folkeafstemning, vil socialdemokratiet forhåbentlig også kunne gå med til dette som et supplement til folkeafstemningsordningen. Jeg vil inderligt ønske, at man vil drøfte dette her i tinget og drøfte det til bunds.

Jeg tror ikke, at det kan nytte at komme ind på de vidtgående forslag, som de to ærede medlemmer har gjort sig til talsmænd for. Dette forslag er derimod moderat og rimeligt. Jeg vil meget ønske, at man vil diskutere det og gennemføre det, fordi jeg er sikker på, at man derved får endnu større sikkerhed for grundlovens vedtagelse. Det er nemlig — skønt jeg er tokammer-system-mand — min inderlige overbevisning, at hvis vi bliver enige om dette, bliver vi ved denne grundlovsændring ikke blot færdige med denne sag, men vi vedtager den også sådan, at vi ikke bagefter kommer